

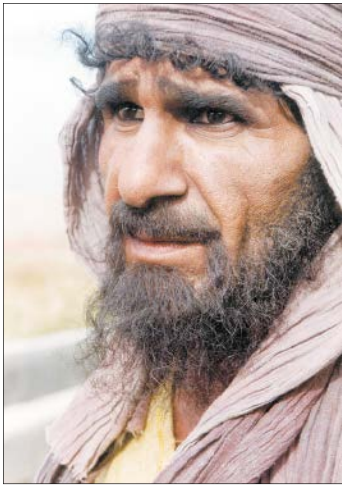
عبید... اسکندری چهارپردان این سریال بود

شریف‌نای جوان با بلندگویی که دستش گرفته به عنوان دستیار داوود میرباقری در این سریال فعالیت می‌کرد.

پخش زنده‌ای از دیالوگ‌ها در حسین پناهی نوشته است

عنایت بخشی، چنگیز وثوقی، اسفند همت و سیروس گرجستانی در یک قاب

معاویه با بازی بهروز فرهنگیان هنوز هم خاطره‌انگیزترین نقش این بازیگر است

اگر به تیتراژ سریال امام علی نگاه کنید، نامهای بسیاری را می‌بینید که دیگر بین ما نیستند

جای خالی عمروعاص

سریال امام علی از نظر تعداد اموات هم رکورددار است و بازیگران مشهور بسیاری را می‌توان نام برد که در آن هنرنمایی کردند و حالا بین ما نیستند که جمشید مشایخی آخرین نفر آنهاست.

مازنیارتو

مدیرفیلمبرداری این سریال هم ۲ بهمن ۹۲ در کالیفرنیا درگذشت.

علی‌اسفندگرسیری

در نقش زنده‌پوش شامی در ۸۹ سالگی آذر ۱۳۷۹ زندگی را بدرود گفت.

رضا خندان

او نقش عدی بن حاتم را به عهده داشت و بازیگر نقش ستان در سریال مختارنامه بود که ۱۰ مهر ۱۳۸۹ درگذشت.

سروش خلیلی

او نقش قاصد مروان به حاکم مصر را بازی می‌کرد و ۲۹ اسفند ۱۳۸۴ درگذشت.

نعمت... گرجی

پیرمرد مصری و دهنده غسل زهرآلود به مالک اشتر نخعی، ۱۷ فروردین ۱۳۷۹ با بازی در ۹۴ فیلم، دنیای هنر را ترک کرد.

منوچهر لاریجانی

طلحه سریال امام علی، ۷ بهمن ۱۳۹۰ به دلیل سرطان کبد در استرالیا درگذشت.

منصور الواقام

زبیر و همان دربان گراند هتل هزارستان ۲۸ تیر ۱۳۸۰ زندگی را بدرود گفت.

جواد خدادادی

ابودر سریال امام علی(ع)، همان بازیگر معروف سریال آینه بود که سال ۸۷ در دورژمونند آلمان با زندگی خداحافظی کرد.

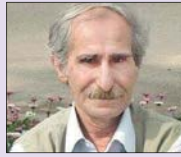
علی آزاد

فوت او از همه عجیب تر است. می‌کرد که مرداد ۱۳۷۱ در میانه ساخت سریال از دنیا رفت. در سکانسی قرار بود مرحوم آزاد، وارد چادر حضرت علی شود، او وارد شد و دیگر بیرون نیامد.

مهرزاد مینوی

تدوینگر سریال امام علی که اسفند ۸۱ درگذشت.

باقر صحرارودی

نقش کعب الاحبار را به عهده داشت که کارش ساخت احادیث جعلی بود. صحرارودی، تیر ۹۳ با زندگی خداحافظی کرد.

احمد قدکچیان

در نقش تاجر شامی دربار معاویه، ۱۷ آذر ۱۳۸۵ با بازی در بیش از ۵۰ فیلم، بازیگر و کارگردان شناخته شده‌ای بود که زندگی را بدرود گفت.

حسین پناهی

بازیگر عزیز و دوست داشتی، خالق دیالوگ‌های ماندگار در نقش ابن خباب (یک عرب بیابانگرد) در کمال ناباوری ۱۴ مرداد ۱۳۸۳ با ما خداحافظی کرد.

عباس امیری

نمی‌توان هنرنمایی او در نقش ابوموسی اشعری را زیاده برد. مرحوم امیری اسفند ۸۹ در حادثه تصادف در جاده رشت به دیدار حق شتافت.

انوشیروان ارجمند

برادر بزرگ داریوش ارجمند، هنرمند بزرگ سینما و تئاتر ایران در نقش اشعث بن قیس، ۲۳ آذر ۹۳ زندگی را بدرود گفت.

جهانگیر فروهر

نقش ابوسفیان پیر و فرزت را او بازی می‌کرد. چهره شناخته شده سینمای ایران از بازیگران هزارستان در سال ۷۶ در ۸۱ سالگی درگذشت.

داوود رشیدی

نقش حکیم بن جبلة از دستداران حضرت علی در این سریال را داوود رشیدی بازی می‌کرد که در سال ۹۶ فوت کرد.

جمشید مشایخی

نقش ابن مسعود، صحابه پیامبر در کوفه را بازی می‌کرد که نهایتاً با توطئه مروان کشته شد. استاد مشایخی ۱۳ فروردین امسال در ۸۴ سالگی از دنیا رفت.

۲۳ سال پس از پخش اولین قسمت از سریال امام علی، هنوز این مجموعه بهترین تصویر را از زمانه زندگی امیرالمومنین به ما می‌دهد

مولا به روایت «امام علی»

احسان ناظم بکایی

روزنامه‌نگار

۲۱ آبان ۱۳۷۰، وقتی فیلمبرداری سریال امام علی آغاز شد شاید هیچ کس فکرش را هم نمی‌کرد کاری که با برآورد اولیه ۲۷ میلیون تومان، جلوی دوربین رفته، تبدیل به سریالی ماندگار و تأثیرگذار شود. اما این اتفاق، پنج سال بعد وقتی اولین قسمت‌های آن روی آنتن شبکه اول رفت، افتاد. خیلی‌ها تصور نمی‌کردند این سریال با ۱۷ قسمت اینقدر دیدنی و جذاب باشد که بعد از ۲۳ سال هنوز هم ببیننده دارد. دیالوگ‌هایی که میرباقری و حسین پناهی روزها و ماه‌ها برایش زحمت کشیدند نه اینقدر پیچیده و فلسفی، نه آنقدر ادبی و سنگین است و در حد فهم عموم نوشته شده بدون این که حرمت کلام شکسته شود. دیالوگ‌ها بیشتر به شعر می‌ماند و بی شباهت به نثر نهج البلاغه و صنعت سجع موجود در آن نیست. حاصل زحمت میرباقری و گروهش هنوز هم جزو آثار پر فروش محصولات سروش است. این سریال در ماه رمضان از یکی از شبکه‌های آنتن می‌رود و تکه تکه پلان‌هایش به عنوان مرجع در مراسم روزها و شبهای قدر و شهادت امام علی (ع) به کار برنامه سازان تلویزیونی می‌آید. حالا پس از نزدیک به سه دهه از آغاز ساخت این سریال، نگاهی کرده ایم به زیر و بم آن و نکاتی که شاید درباره این مجموعه ندانید.

چرا سریال امام علی به عنوان يك اثر تلویزیونی مهم است؟

معجزه میرباقری

سریال امام علی یکی از رکوردداران همیشگی تاریخ تلویزیون است. چه از نظر تعداد بازیگران و چه از نظریه و تولید و خیلی چیزهای دیگر که اینجا بخشی از مهم‌ترین‌هایش را آورده ایم.

اولین از سری

مذهبی- تاریخی

اولین دکور تاریخی زمان اسلام در شهرک سینمایی غزالی برای این سریال ساخته شد و بعدها به عنوان لوکیشن اصلی اغلب پروژه‌های مذهبی استفاده شد.

بسیاری از چهره‌های

تاریخی را هم برای اولین بار در این سریال

دیدیم. چهره اشخاصی مثل یزید، معاویه،

عمرو عاص، ابن ملجم، طلحه و زبیر و... که

شاید قدیمی ترها در تعزیه دیده بودند و

ما فقط در کتاب‌ها خوانده بودیم برپایان

دیدنی شد. این اولین دیدن‌ها باعث

ماندگاری نقش‌ها در خاطره شد و در

کنارش با شخصیت‌های دیگر تاریخی مثل

خالد بن ولید و قطام و مروان هم آشنا شدیم.

کارگردان ۳۳ ساله

وقتی میرباقری تولید امام علی(ع) را آغاز کرد، ۳۳ سال بیشتر نداشت و این هنوز هم یک رکورد به حساب می‌آید و شاید اگر الان کسی در این سن و سال بخواهد چنین مجموعه‌ای را کارگردانی کند دیگران با تردید به او نگاه کنند.

شاید اگر انقلاب فرهنگی نمی‌شد، این سید اهل خبیج شاهرود با مدرک مهندسی معدن پلی‌تکنیکش، در یکی از معادن این کشور مشغول کار بود اما چند سال تعطیلی دانشگاه‌ها باعث شد تا میرباقری سال ۵۹ وارد تئاتر شود. سال ۶۱ وقتی هنوز ۲۵ سالش نشده بود پایش به تلویزیون باز شد. ایوان مدائن را نوشت و در آن کار بازی کرد. تله تئاترهای آئینه خیال، اسکندر، شاه مغلوب را کارگردانی کرد.

سال ۶۵ سریال عجیب و تاریخی گرگ‌ها را ساخت که زمان و مکانی خیالی داشت و این نگاه به تاریخ برای اولین بار توسط او انجام شد. سال ۷۰ رعد را روی آنتن برد و با یک ساختار پیچیده و روایت عشق و عاشقی در فلاش بک، اولین بار پرویز پرستویی را به تلویزیون معرفی کرد.

موسیقی سریال امام علی هنوز هم زنده است

آن یار که عاشق جمالش شده ام

موسیقی تیتراژ امام علی(ع) تا چند قسمت اول، آوازی نداشت اما ناگهان از قسمت‌های میانه سریال، آوازی عربی با لهجه ایرانی شنیده شد: «کل صبح وکل اشراق ای / تیک عینی به دمع مشتاق ای». صدیق تعریف که اسمی عجیب داشت و کمتر شناخته شده بود، پنج بیت می‌خواند که سه بیتش عربی بود و دو بیتش فارسی و این دو بیت فارسی، ترجمه دو بیت آخر عربی بود. کار آنقدر گل کرد که خیلی‌ها بدون آن که معنای آن را متوجه شوند و بدانند این ابیات و موسیقی برای ۵۰۰ سال قبل و متعلق به عبدالقادر مراغه‌ای است، آن را از برکردند. فرهاد فخرالدینی در دو سال و نیم و با حدود ده میلیون تومان، موسیقی این سریال را ساخت.

عکس:

محمدرضا شریفی‌نیا
منصور نعیمی